

TÌNH HÌNH DỊCH BỆNH SỐT XUẤT HUYẾT VÀ CÁC BIỆN PHÁP PHÒNG CHỐNG TRỌNG TÂM

CỤC Y TẾ DỰ PHÒNG

NỘI DUNG TRÌNH BÀY

1

Tình hình SXH Thế giới và Việt Nam

2

Các hoạt động đã triển khai

3

Nguyên nhân và dự báo

4

Hoạt động trọng tâm trong thời gian tới

TÌNH HÌNH SỐT XUẤT HUYẾT TRÊN THẾ GIỚI

TÌNH HÌNH SỐT XUẤT HUYẾT TRÊN THẾ GIỚI

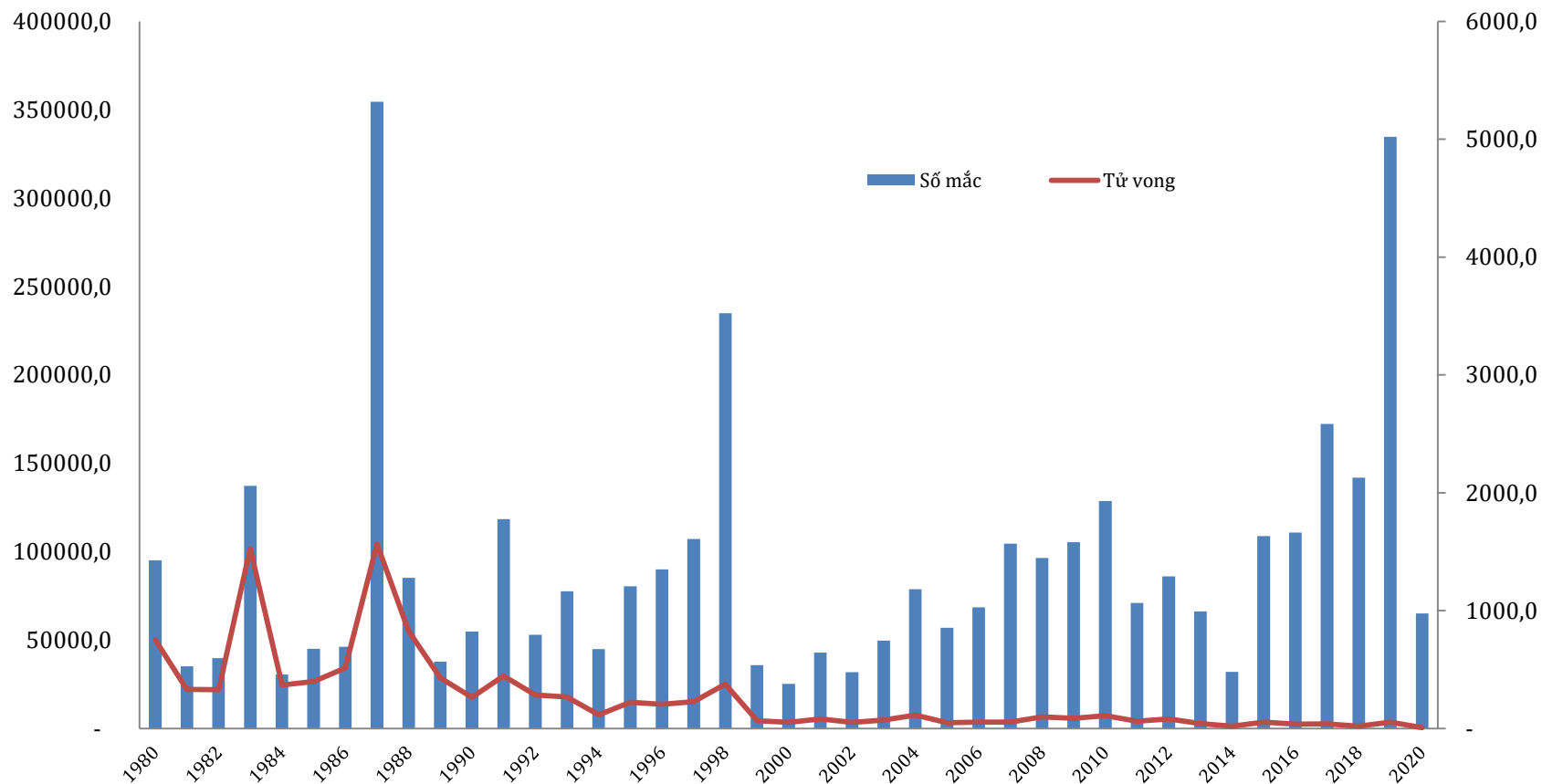
Theo báo cáo ngày 13/8/2020 của WHO, nhiều quốc gia trong khu vực và trên thế giới vẫn tiếp tục ghi nhận số mắc và tử vong cao:

- ❑ Malaysia: 66.199 mắc, 109 tử vong.
- ❑ Phi-líp-pin: 55.160 mắc, 200 tử vong.
- ❑ Singapore: 21.834 mắc, tăng cao hơn cùng kỳ 2019 và gđ 5 năm trước.
- ❑ Lào: 4.155 mắc, 9 tử vong.
- ❑ Campuchia: 4.450 mắc, 5 tử vong.
- ❑ Riêng khu vực châu Mỹ La Tinh, đã ghi nhận tổng số 1.992.477 mắc, 725 tử vong. Trong đó cao nhất tại Brazil (1.330.245/465), Paraguay (220.234/73), Bolivia (83.533/19), Argentina (79.775/25), Colombia (67.560/36 tử vong), Mexico (55.048/28).

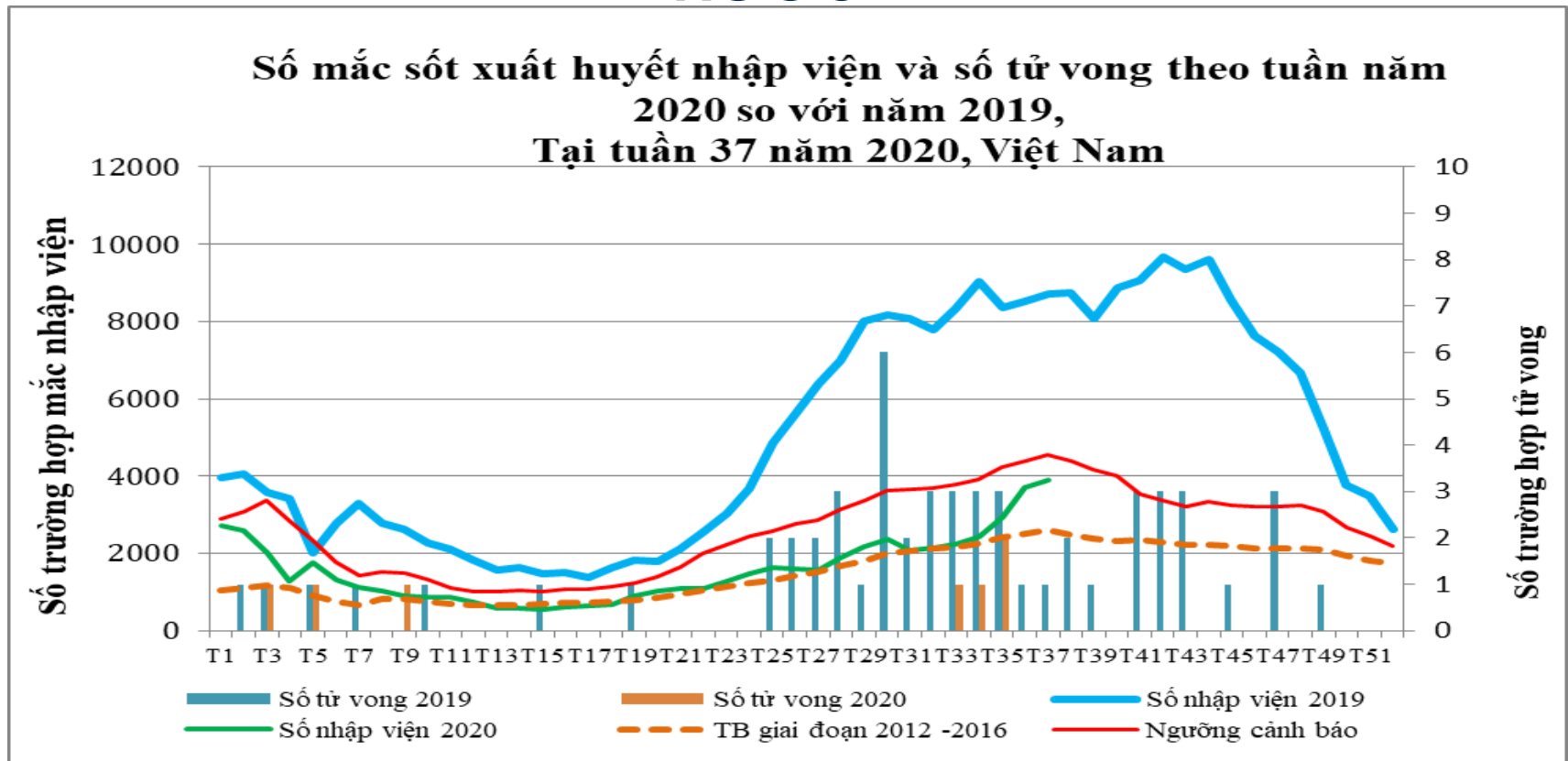
TÌNH HÌNH SỐT XUẤT HUYẾT TẠI VIỆT NAM

TÌNH HÌNH SỐ MÁC, TỬ VONG DO SỐT XUẤT HUYẾT TẠI VIỆT NAM

Biểu đồ số mắc, tử vong do sốt xuất huyết giai đoạn 1980-2020 tại Việt Nam

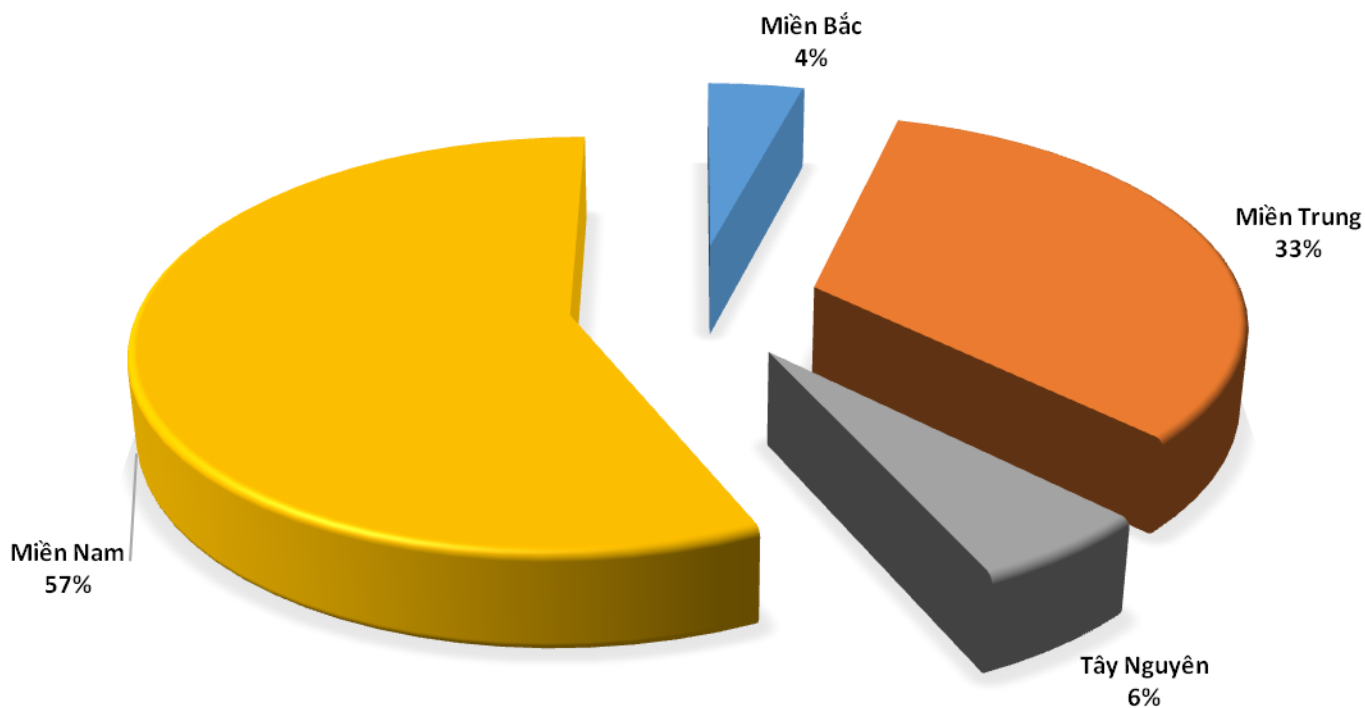

PHÂN BỐ SỐ MẮC, TỬ VONG DO SỐT XUẤT HUYẾT CẢ NƯỚC

- ❑ 3 tuần gần đây số mắc có xu hướng tăng và gần với ngưỡng cảnh báo dịch, tập trung chủ yếu ở một số tỉnh miền Trung, miền Nam như: Bến Tre, Bình Định, Bình Dương, Đồng Nai, Gia Lai, Kon Tum, Khánh Hòa, Bình Thuận, Kon Tum, Long An, Phú Yên, Quảng Bình, Tây Ninh, Tiền Giang, TPHCM và Hà Nội.
- ❑ Không có sự bất thường về diễn biến dịch, xu hướng gia tăng số mắc các tuần gần đây cơ bản cũng như các năm trước, giai đoạn trước.

PHÂN BỐ TỶ LỆ MẮC THEO KHU VỰC

PHÂN BỐ TỶ LỆ MẮC THEO KHU VỰC

STT	Địa phương	Tích lũy tuần 37 năm 2020		Tích lũy tuần 37 năm 2019	So sánh số mắc (tăng giảm %)
		Số mắc	Mắc/100.000 dân		
1	Miền Bắc	2.952	7,1	9.067	-67,4
2	Miền Trung	23.427	191,3	38.377	-39,0
3	Tây Nguyên	4.091	96,0	30.431	-86,6
4	Miền Nam	40.115	92,6	122.551	-67,3
	Tổng Cộng	70.585	69,7	200.426	-64,8

TÌNH HÌNH SỐT XUẤT HUYẾT 8 THÁNG ĐẦU NĂM 2020

10 tỉnh có số mắc/100.000 dân cao nhất

STT	Địa phương	Mắc/100.000 dân
1	Phú Yên	504,5
2	Khánh Hòa	295,3
3	Quảng Bình	284,6
4	Bình Định	240,0
5	Kon Tum	231,3
6	Bình Dương	176,4
7	Bến Tre	148,0
8	Đà Nẵng	147,0
9	TP. H.C.M	126,0
10	Đồng Nai	116,6
	Trung bình cả nước	64,3

10 tỉnh có số mắc tuyệt đối cao nhất

STT	Địa phương	Tích lũy tuần 37 năm 2020
1	TP. H.C.M	13.322
2	Phú Yên	4.898
3	Khánh Hòa	4.204
4	Bình Định	4.087
5	Bình Dương	4.045
6	Đồng Nai	3.678
7	Bến Tre	3.009
8	Quảng Bình	2.814
9	Tiền Giang	2.007
10	Hà Nội	1.993

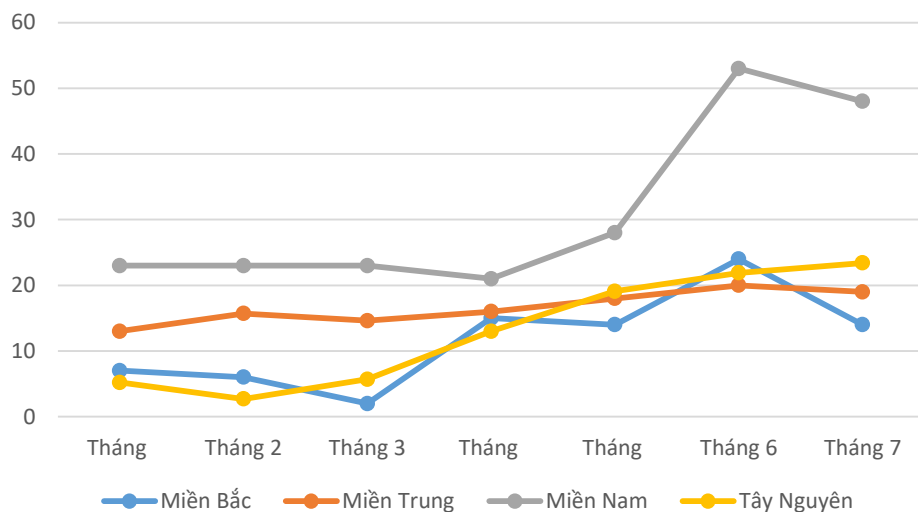
PHÂN BỐ TỶ LỆ MẮC THEO NHÓM TUỔI

STT	Khu vực	≤15 tuổi (%)	> 15 tuổi (%)
1	Miền Bắc	15	85
2	Miền Trung	39	61
3	Tây Nguyên	30	70
4	Miền Nam	43	57
5	Cả nước	40	60

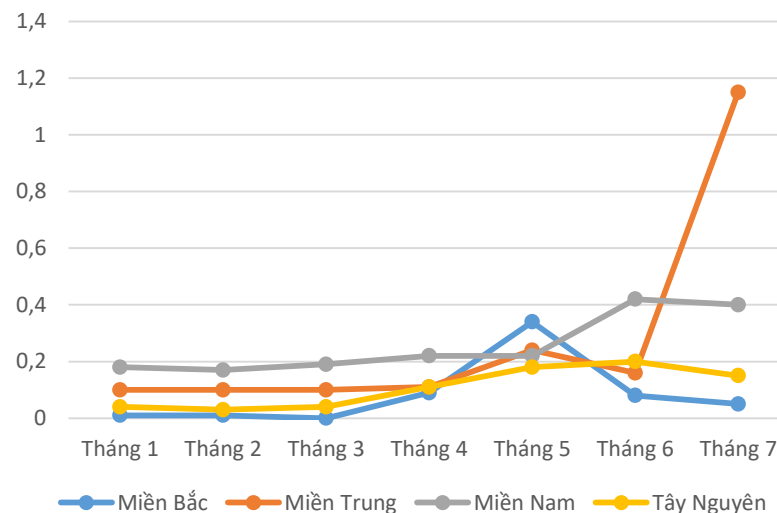
- ✓ Tỷ lệ nhóm tuổi mắc SXH không có khác biệt so với các năm trước
- ✓ Khu vực miền Bắc, Tây Nguyên, miền Trung chủ yếu người lớn > 15 tuổi
- ✓ Khu vực miền Nam tỷ lệ mắc có xu hướng tăng dần ở nhóm > 15 tuổi

GIÁM SÁT VÉC TƠ

BI

DI

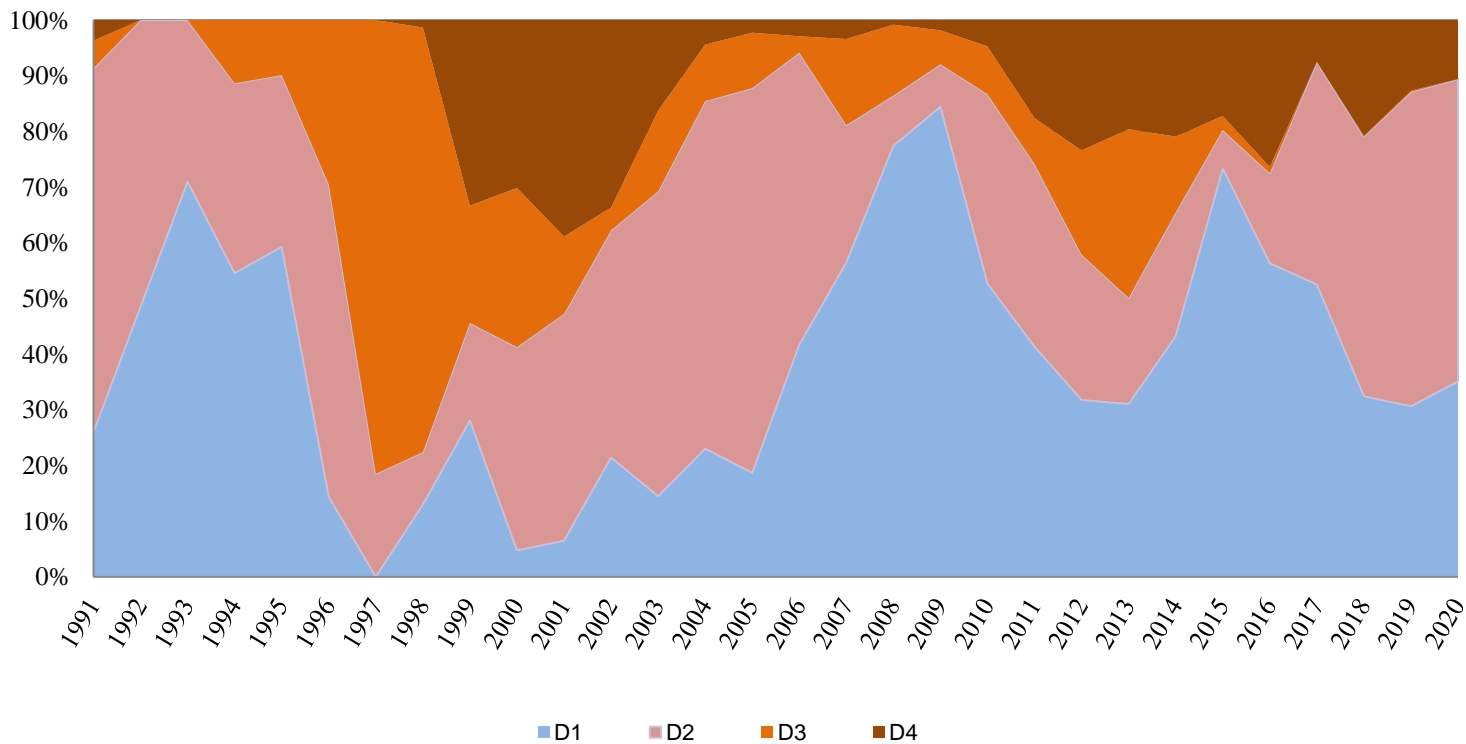

Chỉ số giám sát véc tơ ghi nhận cao nhất tại khu vực miền Nam và miền Trung. Các chỉ số bắt đầu tăng từ tháng 6-7, trước thời điểm số mắc sốt xuất huyết tăng khoảng 3-4 tuần.

MỘT SỐ Ồ BỌ GÂY NGUỒN THƯỜNG GẶP

Khu vực	Ồ bọ gây nguồn
Miền Nam	Lu/khạp, bể tròn, lọ hoa, phế thải, gáo dừa, cây cảnh
Miền Bắc	Bể xi măng, chum/vại, chậu cây cảnh, cây phát lộc, phế thải, lọ hoa
Miền Trung	Lu/khạp, chậu cây cảnh, thùng nhựa, phế thải, lọ hoa, cây phát lộc
Tây Nguyên	Chum/vại, lốp xe, chậu cây cảnh, lọ hoa

GIÁM SÁT HUYẾT THANH TẠI VIỆT NAM

GIÁM SÁT HUYẾT THANH 8 THÁNG ĐẦU NĂM 2020

TT	Khu vực	MAC ELISA			Phân lập vi rút						
		Số xét nghiệm	Số dương tính	Tỷ lệ % (+)	Số xét nghiệm	Số dương tính	Tỷ lệ % (+)	D1	D2	D3	D4
1	Miền Bắc	309	164	53.1	245	89	36	31	47	0	11
2	Miền Trung	494	263	53.2	147	117	79.6	31	74	0	12
3	Miền Nam	985	359	35.4	863	230	26.7	111	93	0	26
4	Tây Nguyên	33	15	45.6	88	58	65.9	20	36	0	2
	Tổng số	1821	801	44,0	1343	494	36.7	193	250	0	51
							Tỷ lệ %	39%	51%	0%	10%

- ❑ Không có sự khác biệt về phân bố tít vi rút lưu hành tại các khu vực so với giai đoạn 5 năm gần đây
- ❑ Tít D1, D2 chiếm chủ yếu (90%)

HOẠT ĐỘNG ĐÃ TRIỂN KHAI

Chỉ đạo, điều hành

- ❑ Tổ chức Hội nghị phòng chống dịch bệnh tại các khu vực.
- ❑ Công văn BHYT gửi Chủ tịch UBND các tỉnh, TP
- ❑ Công văn Cục YTDP gửi SYT các tỉnh, TP

Truyền thông

- ❑ 47 tỉnh triển khai các hoạt động hưởng ứng ngày ASEAN PC SXH trong tháng 6-7/2020.
- ❑ Truyền thông đại chúng: website của Cục YTDP, Bộ Y tế, Đài truyền hình, Đài tiếng nói, cử chuyên gia giao lưu trực tuyến SXH
- ❑ Phối hợp với các báo Thanh Niên, Tuổi Trẻ, Lao động đăng tin bài về phòng chống sốt xuất huyết
- ❑ Phối hợp với các Bộ, ngành tăng cường truyền thông và tập huấn về PCSXH

**KHÔNG CÓ BỌ GÂY, LẮNG QUẢNG,
MUỖI, KHÔNG CÓ SỐT XUẤT HUYẾT**

HOẠT ĐỘNG ĐÃ TRIỂN KHAI

Kiểm tra, giám sát: Tổ chức 8 Đoàn công tác của BYT kiểm tra 16 tỉnh trọng điểm.

□ Kết quả kiểm tra:

- ✓ Đa số các địa phương chủ động xây dựng kế hoạch và triển khai tốt.
- ✓ Ngành y tế và các địa phương tuân thủ hướng dẫn chuyên môn và chỉ đạo của Bộ Y tế.

□ Khó khăn hạn chế

- ✓ Kinh phí hạn chế.
- ✓ Phương tiện xử lý dịch như máy phun, hóa chất, vật tư còn thiếu so với nhu cầu thực tế.
- ✓ Phối hợp của các ban ngành, đoàn thể và ý thức người dân tại một số khu vực chưa cao.

□ Kiến nghị

- ✓ Tiếp tục tổ chức chiến dịch diệt bọ gây quy mô lớn đến hết năm, phun hóa chất chủ động các điểm nguy cơ cao như chợ, bến xe, trường học, bệnh viện...
- ✓ Đẩy mạnh truyền thông, huy động tham gia của các ban, ngành, tổ chức chính trị xã hội.
- ✓ Tổ chức xử lý triệt để 100% ổ dịch được phát hiện.
- ✓ Tăng cường giám sát véc tơ, đặc biệt là giám sát chỉ số trước và sau phun.
- ✓ Tập huấn, đào tạo cho CBYT cơ sở, cộng tác viên.
- ✓ Tăng cường xử phạt.
- ✓ Bố trí kinh phí sớm và đủ để chủ động chống dịch.
- ✓ Báo cáo đủ, kịp thời theo TT54 để không bỏ sót ca bệnh nhằm phát hiện và xử lý 100% ổ dịch.

HOẠT ĐỘNG ĐÃ TRIỂN KHAI

Điều trị

- ❑ Công văn gửi các Bệnh viện, đơn vị điều trị trực thuộc BHYT, SYT về việc tăng cường công tác điều trị SXH
- ❑ Cập nhật, ban hành Cẩm nang điều trị SXHD.
- ❑ Tập huấn về chẩn đoán, điều trị SXH cho các địa phương

Hoạt động chuyên môn:

- ❑ Sửa đổi hướng dẫn giám sát phòng chống SXH
- ❑ Giám sát dịch tễ, véc tơ, bệnh nhân
- ❑ Điều tra dịch sớm, tổ chức xử lý ổ dịch kịp thời.
- ❑ Phun hóa chất diệt muỗi chủ động diện rộng tại các khu vực có nguy cơ bùng phát dịch.
- ❑ Tổ chức tập huấn về giám sát dịch tễ, giám sát côn trùng.
- ❑ Phối hợp với WHO triển khai mô hình cảnh báo SXH

Công tác hậu cần: Cục YTDP đã cấp 23.600 lít hóa chất diệt muỗi và 90.000 tờ bảng kiểm phòng chống SXH cấp cho địa phương chống dịch.

MỘT SỐ NGUYÊN NHÂN GIA TĂNG SỐT XUẤT HUYẾT

Nguyên nhân chủ quan

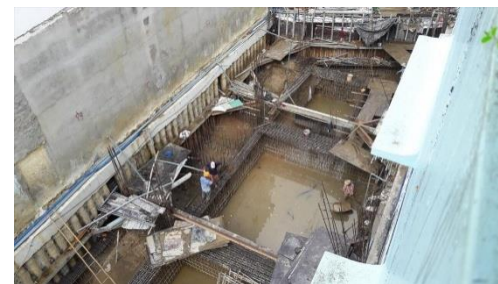
- ❑ Chưa huy động được sự phối hợp, chủ động của các ban, ngành, đoàn thể trong phòng chống sốt xuất huyết.
- ❑ Ý thức của cộng đồng.
- ❑ Các chiến dịch diệt bọ gậy mang tính hình thức và không được duy trì được lâu dài, bền vững.
- ❑ Kinh phí hạn hẹp.
- ❑ Chế tài xử phạt chưa được áp dụng tại các địa phương.

MỘT SỐ NGUYÊN NHÂN GIA TĂNG SỐ XUẤT HUYẾT

Nguyên nhân khách quan

- ❑ VN nằm trong khu vực Đông Nam Á là khu vực lưu hành SXH quanh năm với số mắc và tử vong cao.
- ❑ Diễn biến dịch tễ số mắc tăng từ tháng 9 đến giữa tháng 11 (vào mùa mưa, khí hậu, thời tiết thuận lợi).
- ❑ Tốc độ đô thị hóa nhanh, nhiều công trường xây dựng, đất bỏ hoang, nhà trọ, lán trại, nghĩa trang... là môi trường thuận lợi cho muỗi và lăng quăng truyền bệnh, khó kiểm soát triệt để.

KHÓ KHĂN, THÁCH THỨC

- ❑ Hiện đang vào mùa mưa, dịch bắt đầu gia tăng, đạt đến đỉnh vào khoảng tháng 10-11.
- ❑ Tốc độ đô thị hóa nhanh, di biến động dân cư làm gia tăng nguy cơ lan rộng và khó quản lý, kiểm soát nguồn truyền bệnh.
- ❑ Ý thức của người dân chưa cao.
- ❑ Hoạt động của mạng lưới cộng tác viên bị gián đoạn do kinh phí bị cắt giảm.
- ❑ Sự vào cuộc của chính quyền các cấp và các tổ chức chính trị và chính trị xã hội.
- ❑ Chưa có định mức về trang thiết bị, máy móc phòng chống dịch.
- ❑ Kinh phí của CTMT về PCSXH liên tục bị cắt giảm; kinh phí nhiều địa phương rất hạn chế, hoặc cấp muộn, định mức chi thấp (công phun).

NHẬN ĐỊNH VÀ DỰ BÁO

Số mắc sốt xuất huyết có nguy cơ tiếp tục gia tăng trong các tháng cuối năm do điều kiện thời tiết thuận lợi cho muỗi truyền bệnh phát triển; nới lỏng giãn cách xã hội và gia tăng hoạt động giao lưu đi lại, tăng mật độ tập trung đông người nên số mắc luôn có nguy cơ gia tăng, lan rộng nếu không thực hiện quyết liệt các biện pháp phòng, chống.

HOẠT ĐỘNG TRỌNG TÂM TRONG THỜI GIAN TỚI

GIẢI PHÁP CHÍNH

1. Tập trung tăng cường truyền thông

- ❑ Phát thông điệp trên các phương tiện thông tin đại chúng
- ❑ Tăng cường truyền thông trên báo đài
- ❑ Truyền thông trực tiếp từng hộ gia đình
- ❑ Phát động chiến dịch diệt lăng quăng

2. Đẩy mạnh chiến dịch diệt bọ gậy, lăng quăng

- ❑ Tổ chức chiến dịch diệt bọ gậy, lăng quăng quy mô lớn lần 2, 3.
- ❑ Duy trì hoạt động diệt lăng quăng/bọ gậy (hàng tuần ở khu vực nguy cơ cao, hàng tháng tại khu vực khác)

GIẢI PHÁP CHÍNH

3. Tăng cường sự tham gia của chính quyền, đoàn thể

- ❑ Vai trò của chính quyền, đoàn thể
- ❑ Duy trì đội ngũ cộng tác viên, đội xung kích

4. Giảm gia tăng số mắc mới

- ❑ Giám sát chặt chẽ để phát hiện, xử lý triệt để ổ dịch
- ❑ Phun hóa chất để xử lý ổ dịch sớm, triệt để, phun chủ động khu vực nguy cơ cao

5. Hạn chế tối đa tử vong

- ❑ Quản lý tốt ca bệnh
- ❑ Tuyên truyền tránh đến viện muộn
- ❑ Hỗ trợ tuyến dưới

6. Tăng cường kiểm tra, xử phạt vi phạm

HOẠT ĐỘNG TRỌNG TÂM TUYỂN TRUNG ƯƠNG

CỤC Y TẾ DỰ PHÒNG

- ❑ Tiếp tục chỉ đạo các địa phương triển khai thực hiện nghiêm túc kế hoạch và chương trình mục tiêu của Bộ Y tế về PCSXH.
- ❑ Theo dõi chặt chẽ tình hình dịch trên cả nước, báo cáo Chính phủ, tham mưu Bộ Y tế có kế hoạch và chỉ đạo công tác phòng chống dịch phù hợp.
- ❑ Đẩy mạnh chiến dịch diệt diệt lăng quăng phòng, chống sốt xuất huyết tại tất cả các xã/phường nguy cơ 2 tuần/lần, tại các ổ dịch 1 lần/tuần.
- ❑ Tham mưu, tổ chức các đoàn đi kiểm tra, giám sát, chỉ đạo, hỗ trợ các địa phương trọng điểm về SXH
- ❑ Chuẩn bị sẵn sàng, vật tư, hóa chất, trang bị bị PCSXH hỗ trợ địa phương.

VỤ TRUYỀN THÔNG THI ĐUA KHEN THƯỞNG

- ❑ Chủ động, cung cấp thông tin kịp thời và chính xác về tình hình dịch bệnh, phối hợp với các cơ quan truyền thông đại chúng, hệ thống thông tin và truyền thông, trả lời trực tuyến.
- ❑ Chỉ đạo TTTTGSDK TW và tỉnh, TP tăng cường công tác truyền thông, giáo dục sức khỏe, phổ biến kiến thức về vệ sinh phòng bệnh, chiến dịch diệt bọ gậy/lăng quăng, phát thông điệp, video clip về PCSXH.
- ❑ Tổ chức giao lưu trực tuyến, đăng tải các khuyến cáo phòng chống dịch bệnh sốt xuất huyết.

CỤC QUẢN LÝ KHÁM CHỮA BỆNH

- ❑ Tổ chức tập huấn cho cán bộ các tuyến về chẩn đoán, điều trị, phân loại bệnh nhân và chuyển tuyến kịp thời, an toàn.
- ❑ Chỉ đạo các cơ sở điều trị có phương án chống quá tải cho các bệnh viện. Tổ chức các đội điều trị cấp cứu cơ động để hỗ trợ tuyến dưới.
- ❑ Chỉ đạo xây dựng tuyên truyền PCSXH cho cán bộ y tế, bệnh nhân và người nhà tại các cơ sở điều trị.
- ❑ Rà soát, đảm bảo nhu cầu về trang thiết bị, dịch truyền để triển khai các biện pháp giảm tử vong do SXH.
- ❑ Thành lập các đoàn kiểm tra, giám sát công tác thu dung, điều trị, phân tuyến bệnh nhân.

CỤC QUẢN LÝ MÔI TRƯỜNG Y TẾ

- ❑ Phối hợp với Cục YTDP để chỉ đạo và hướng dẫn hoạt động diệt lăng quăng và vệ sinh môi trường cộng đồng trong phòng chống SXH.

VỤ KẾ HOẠCH – TÀI CHÍNH

- ❑ Bố trí kinh phí CTMT QG.
- ❑ Bổ sung kinh phí cho các đơn vị tham gia phòng chống dịch

CÁC VIỆN VSĐT/PASTER, VIỆN SR-KST-CT

- ❑ Chỉ đạo, hỗ trợ kỹ thuật cho các TTYTDP/CDC thuộc khu vực phụ trách triển khai các hoạt động PCD.
- ❑ Hỗ trợ, chỉ đạo kỹ thuật cho các địa phương triển khai chiến dịch diệt lăng quăng/bọ gậy
- ❑ Hướng dẫn các tỉnh triển khai phun xử lý ổ dịch, phun chủ động tại các điểm nguy cơ cao
- ❑ Thành lập các đoàn công tác trực tiếp kiểm tra công tác phòng chống SXH các địa phương có nguy cơ cao, các điểm nóng.
- ❑ Tổ chức tập huấn chuyên môn kỹ thuật cho các tỉnh.
- ❑ Phân tích nguyên nhân và dự báo diễn biến tình hình dịch để tham mưu, đề xuất giải pháp cho BHYT.

CÁC BỆNH VIỆN TUYẾN TRUNG ƯƠNG

- ❑ Tổ chức tập huấn cho cán bộ hệ điều trị các tỉnh theo phân công của BHYT.
- ❑ Có phương án hỗ trợ tuyến dưới để giảm quá tải bệnh viện tuyến trên khi có dịch bùng phát.
- ❑ Tổ chức sẵn sàng thu dung, điều trị bệnh nhân theo phác đồ của BHYT.
- ❑ Thường xuyên phòng chống véc tơ trong bệnh viện để chống lây lan dịch bệnh.
- ❑ Tuyên truyền cho người bệnh, người chăm sóc, gia đình người bệnh về phát hiện sớm các dấu hiệu của bệnh SXH, một số kiến thức cơ bản về phòng bệnh.
- ❑ Chuẩn bị đầy đủ thuốc, trang thiết bị cần thiết để sẵn sàng tiếp nhận, cấp cứu và điều trị bệnh nhân.

HOẠT ĐỘNG TRỌNG TÂM TUYẾN ĐỊA PHƯƠNG

ĐỊA PHƯƠNG

- ❑ **Đẩy mạnh công tác truyền thông PC SXH trên địa bàn tới tận hộ gia đình.**
- ❑ **Triển khai mạnh mẽ chiến dịch diệt bọ gậy/lăng quăng. Duy trì các hoạt động hoạt động hàng tuần tại khu vực ổ dịch.**
- ❑ **Phun hóa chất diệt muỗi chủ động tại các khu vực có nguy cơ cao (trường học, nhà ga, chợ, bến tàu, bến xe, bệnh viện...).**
- ❑ **SYT tham mưu UBND các cấp:**
 - **Giao chính quyền địa phương chịu trách nhiệm SXH trên địa bàn.**
 - **Huy động các Ban ngành đoàn thể tích cực ủng hộ, phối hợp với ngành y tế trong việc triển khai công tác giám sát, truyền thông PCD.**
 - **Tăng cường xử phạt các cá nhân, tập thể không hợp tác.**
 - **Cấp bổ sung kinh phí cho hoạt động PC SXH trên địa bàn.**

ĐỊA PHƯƠNG

- ❑ Giám sát chặt chẽ tình hình dịch bệnh đến tận thôn, ấp, xã, phường, hộ gia đình. Tăng cường giám sát, phát hiện sớm ổ dịch. Nắm chắc số ổ dịch từ đầu năm đến nay, số ổ dịch chấm dứt, số ổ dịch đang hoạt động và số ổ dịch mới phát sinh.
- ❑ Tiếp tục duy trì và củng cố hoạt động của mạng lưới cộng tác viên, tăng cường vai trò hướng dẫn và truyền thông của CTV trong phòng chống SXH.
- ❑ Các bệnh viện chuẩn bị đầy đủ thuốc, trang thiết bị để sẵn sàng tiếp nhận, cấp cứu và điều trị bệnh nhân.
- ❑ Tổ chức kiểm tra, giám sát tại các điểm nóng. Tăng cường kiểm tra liên ngành trong thời gian xảy ra dịch.

TRÂN TRỌNG CẢM ƠN

